

JAARVERSLAG 2019 STICHTING FAIRTRADE GOUDA

1. Algemeen

Stichting Fairtrade Gouda en het kernteam kijken met tevredenheid terug op het jaar 2019. Gouda werd in november 2011 Fairtrade gemeente en heeft sindsdien die eervolle titel steeds actief invulling gegeven en met glans behouden. In 2019 zijn weer diverse activiteiten ondernomen die in dit jaarverslag worden samengevat.

2. Kernactiviteiten

a. Deelnemers

Deelnemers vormen de kern van Fairtrade Gouda. We hebben sinds enkele jaren rond de 90 deelnemers. Helaas zijn er ieder jaar afvallers, vooral omdat winkels en bedrijven sluiten of verhuizen. Dat gebeurde ook in 2019. Maar we mochten ook nieuwe deelnemers verwelkomen, zoals Speelgoedwinkel de Speeldoos, SBB Keramiek- en Lasopleidingen, Eigen-Wijsz en de Johannes Calvijnschool.

Fairtrade Gouda sloot zich in 2017 aan bij het landelijk initiatief Eerlijk Winkelen. Dat opende de mogelijkheid voor een nieuwe en groeiende categorie deelnemers. Eerlijk Winkelen.nl wijst de weg naar leuke en hippe winkels die zich onderscheiden door verkoop van fairtrade, biologische en/of tweedehands producten. Deze bijzondere winkels in Gouda zijn te vinden met een handzame app en via een aparte website. In de consumentenfolder van Fairtrade Gouda is nu ook een aparte pagina ingevoegd met de Eerlijk Winkelen deelnemers. Een aantal ervan valt zowel in de Eerlijk Winkelen als in de fairtrade categorie.

Sinds eind 2018 telt Gouda ook de 1^e Fairtradedstraat van Nederland. In het Groenendaalkwartier zijn 12 deelnemers gevestigd.

Ultimo 2019 telden we 87 'reguliere' **fairtrade deelnemers** en 26 **Eerlijk Winkelen** deelnemers, waarvan 14 in beide groepen, dus 99 in totaal over beide categorieën.

Met de meeste deelnemers is het afgelopen jaar contact geweest. De supermarkten zijn in 2019 niet bezocht, wat verband houdt met de besproken nieuwe benadering in het kader van het Verdiepingsplan (zie onder).

- b. Wereld Fairtrade dag c.q. Fairtrade weken in mei en oktober/november

De Wereld Fairtrade dag werd in 2019 op 11 mei gevierd. Op deze dag werd een straatnaambord van de 1^e Fairtradedestraat van Nederland onder ruime belangstelling onthuld door wethouder van economie en binnenstad Thierry van Vugt. Het bord hangt bij Banketbakkerij en Lunchroom van den Berg op de hoek van het Lange Groenendaal en de Naaiersstraat (noot: later in 2019 is een tweede bord opgehangen ter hoogte van Eressäa). De wethouder noemde deze locatie het 'epicentrum van duurzaam Gouda'. Sophie de Bruijn zong een speciaal gecomponeerd fairtrade lied op dezelfde locatie en theatergroep Maskerade uit Waddinxveen bracht in de binnentuin van de lunchroom de première uit van het theaterstuk Max Havelaar. Een en ander is terug te zien op de pagina [Fairtrade Gouda & activiteiten](#) van onze website.

Tijdens de Fairtrade Week in het najaar (26 oktober – 2 november) organiseerde de ondernemersvereniging van het Groenendaalkwartier diverse kortingsacties. Edwin Hoogeveen, eigenaar van banketbakkerij Herfst in de Lange Tiendeweg, die dit jaar de nieuwe Huyskamer heeft geopend organiseerde op 29 oktober samen met vrijwilligers van Fairtrade Gouda een activiteit in deze mooie nieuwe Huyskamer. Bezoekers kregen een uitleg over de geschiedenis van het pand gevolgd door een presentatie over cacao, chocolade en andere fairtrade producten. Een andere activiteit tijdens de Fairtrade week was een Fairtrade maaltijd bij het MBO Rijnland op 31 oktober, die heel snel was volgeboekt.

3. Educatieve activiteiten en Educatief Fonds

Het Educatief Fonds is in 2018 gevormd door een schenking van de inmiddels opgeheven Stichting Gouda Wereldwijd. Hiermee worden activiteiten op het gebied van onderwijs en educatie gefinancierd.

Er is in 2019 opnieuw tweemaal een zogenaamde '[Wereldreis](#)' georganiseerd voor basisscholieren. In april 2019 vond de themareis rondom cacao voor groepen 7 en 8 plaats. Dit wordt georganiseerd door Fairtrade Gouda in samenwerking met de Bibliotheek Gouda, het Streekarchief en de Brede School. In november is in samenwerking met de Brede School de algemene

wereldreis (met een bezoek aan winkels in de Binnenstad) georganiseerd. Dit jaar vielen de inschrijvingen tegen. In het voorjaar deden vier groepen mee en in het najaar slechts één groep. De oorzaak van de lage belangstelling is onduidelijk, voor voorjaar 2020 is de inschrijving van acht groepen juist weer goed.

Een nieuwe activiteit in 2019 was gericht op het speciaal onderwijs. Op 22 maart verzorgden vrijwilligers van het kernteam samen met twee leerkrachten een Fairtrade les in de Park en Dijkschool. De 17 deelnemende kinderen keken gezamenlijk naar de film van Klokhuis over cacao waarover werd nagesproken. Vervolgens werden zij over kleine groepen verdeeld en speelden zij met een speciaal ontworpen kwartetspel en werd gewerkt met chocoladewikkels. Een **verslag** is te lezen op de nieuwspagina van onze website. Het kwartetspel is goed te gebruiken bij andere activiteiten en is aangeboden aan andere gemeentes in onze regio (zie #5).

Voor het voortgezet onderwijs is samengewerkt met de Werkgroep Duurzaamheid Gouda, zie onder.

4. Duurzaamheid en MVO

Werkgroep Duurzaamheid Gouda

Fairtrade Gouda zet haar activiteiten steeds meer in het licht van het brede thema duurzaamheid. In dat kader is de deelname aan het samenwerkingsverband van maatschappelijke organisaties die in 2017 de motor is geweest achter de organisatie van de eerste Duurzaamheidsdag Gouda een belangrijke stap geweest. Dit was van origine een initiatief van de Raad van Kerken Werkgroep Zin en het Humanistisch Verbond Midden Holland. Andere organisaties sloten zich aan: naast Fairtrade Gouda ook het IVN, NIVON en De Windvogel. Deze groep organiseerde vervolgens het *Sustainable Food Event* in het Wellantcollege op 10 oktober van dat jaar. Het samenwerkingsverband maakt een transitie door van Werkgroep Duurzaamheidsdag naar Werkgroep Duurzaamheid Gouda, met een belangrijke inbreng van Fairtrade Gouda.

In 2019 heeft de werkgroep een zeer geslaagde *social hackathon* georganiseerd over het thema 'afval' in Gouda. Meer dan 30 Goudse jongeren in 6 teams gingen op de eerste Hackathon Gouda met elkaar de strijd aan met het doel: in korte tijd creatieve oplossingen bedenken voor het afval dat we allemaal in Gouda produceren. Beter scheiden, slimmer hergebruiken of gewoon veel

minder afval produceren. Het winnende team ‘Duurzame Denkers’ presenteerde haar idee -papierproductie op basis van vezelrijk afval inclusief bermgras- op 5 oktober in de Rabobank Hollandse IJssel op het Duurzaamheidsevent en later ook in het Huis van de Stad aan de wethouder en relevante partijen. Het idee van het team Matter Matters (een app om beter afval scheiden te belonen) trok de aandacht van het bedrijf Centric.

Op het Duurzaamheidsevent (5 oktober) organiseerde de Werkgroep nog enkele andere workshops en een presentatie van een duurzaam electriciteitsplan voor Gouda. Een verslag is te lezen op de website duurzaamheidsdaggouda.nl

Fairtrade Gouda is ook lid van het DuurzaamheidsPlatform Gouda (DPG), dit is een platform voor bedrijven die een actieve bijdrage willen leveren aan het verduurzamen van Gouda en de regio. De secretaris van DPG, Thijs de Neeve, speelde een actieve rol tijdens de social hackathon.

Eerlijk Winkelen

Zoals hiervoor gemeld heeft Fairtrade Gouda zich in 2017 aangesloten bij het landelijk initiatief Eerlijk Winkelen. De vrijwilligers van Fairtrade Gouda identificeren potentiële deelnemers, gaan gesprekken aan en leveren informatie van kandidaat deelnemers aan het landelijk secretariaat die uiteindelijk beslist over deelname. In 2019 is het aantal deelnemers uitgebreid van 24 naar 26. De app is eenvoudig te downloaden in Playstore, de website kan bereikt worden via eerlijkwinkelen.nl

5. Verdiepingsplan

We hebben er in 2018 voor gekozen een **verdiepingsplan** te ontwikkelen voor de periode 2019/2020, dat bij de aanvraag voor de titelverlenging Fairtrade Gemeente is gepresenteerd als alternatief voor de criteria 3 en 4.

Fairtrade Gouda heeft de volgende thema’s in dit plan opgenomen:

- a. Programma voor speciaal basisonderwijs (zie ook educatief fonds)
- b. Gesprekken met een aantal supermarkten in Gouda in het kader van de Oxfam Novib campagne “Behind the barcodes”
- c. Verdere uitbouw van de activiteiten in en rond het Fairtradekwartier (Lange Groenendaal e.o.)
- d. Als “overige” worden het ambassadeursnetwerk, de samenwerking met Goudse organisaties rond duurzaamheid – met een nieuw

evenement – en de samenwerking met drie andere Fairtrade gemeenten in het Groene Hart genoemd.

Er is in 2019 met succes gewerkt aan het programma voor speciaal onderwijs en de uitbouw van activiteiten in het Groenendaalkwartier. Dit is al aan de orde geweest. De samenwerking met de Oxfam Novib campagne “Behind the Barcodes” is niet goed van de grond gekomen ondanks inspanningen van enkele vrijwilligers van het kernteam Gouda om ook op landelijk niveau een samenwerking tot stand te brengen. In Gouda zijn twee gesprekken gevoerd met de Plus Supermarkten (kampioen van de supermarkten als het gaat om de promotie van Fairtrade producten). Het is zeer de vraag of er voldoende basis is om deze activiteit in 2020 uit te bouwen.

De ambassadeurs van Fairtrade Gouda hebben zich ook in 2019 ingezet om fairtrade onder de aandacht te brengen in haar netwerk en suggesties te doen voor nieuwe activiteiten. Fairtrade Gouda heeft zich in dit kader ook gepresenteerd bij leden van het Business Network BNI Gouwe.

Stapje voor stapje wordt ook uitwisseling en samenwerking opgebouwd tussen de Fairtrade gemeenten in de regio. Gouda, Waddinxveen, Bodegraven-Reeuwijk en Krimpenerwaard zijn al Fairtrade gemeenten en er is een initiatiefgroep in gemeente Zuidplas. In 2019 heeft twee maal een overleg plaatsgevonden tussen vertegenwoordigers van de fairtrade gemeenten waarin kennis wordt uitgewisseld, bijv over activiteiten in het onderwijs (Gouda heeft de opzet van de Wereldreis gedeeld en het eerder genoemde kwartetspel aangeboden). Theatergroep Maskerade uit Waddinxveen heeft opgetreden in Gouda en in Waddinxveen (voorstelling over Max Havelaar). Er worden plannen gemaakt voor een gezamenlijk te organiseren regionaal symposium in 2020.

6. Samenwerking Gemeente Gouda

Gemeente Gouda is bewust Fairtrade gemeente. Behoud van de titel Fairtrade Gemeente is onderdeel van het duurzaamheidsbeleid, bijv. vastgelegd in de Nota Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2017. Wethouders Thierry van Vugt (Economie en Binnenstad) en Hilde Niezen (Duurzaamheid) waren aanwezig bij activiteiten zoals de onthulling van het straatnaambord in de 1^e Fairtrade straat van Nederland, de social hackathon en het Duurzaamheidsevent. Tijdens de Fairtrade Week wapperde de fairtrade vlag voor het Huis van de Stad. In november werd de nieuwe burgemeester Pieter Verhoeven ingehuldigd die

direct kennis heeft gemaakt met de voorzitter van Stichting Fairtrade Gouda. Raadslid Christiaan Quik van de ChristenUnie is lid van het ambassadeursnetwerk Fairtrade Gouda. Ook het jongste gemeenteraadslid, Sophie Heesen (20 jaar, PvdA), draagt het fairtrade ideaal actief uit als ambassadrice. Zij heeft een mooi netwerk o.a. met jongeren in Gouda.

Na vele jaren actieve, en zeer gewaardeerde, betrokkenheid van Evelien ten Cate op ambtelijke niveau is zij van functie veranderd. In oktober heeft het kernteam afscheid van haar genomen. Bij het schrijven van dit jaarverslag was er nog geen vaste opvolger benoemd.

De gemeente heeft naast de jaarlijkse bijdrage van 5.000 euro voor activiteiten van Fairtrade Gouda in de stad in 2019 ook een bijdrage betaald van 1.000 euro voor landelijke ondersteuning, sinds kort een voorwaarde voor het dragen van de titel fairtrade gemeente.

In 2019 hebben diverse afdelingen van de gemeente een fairtrade kerstpakket besteld bij Wereldwinkel Gouda, 750 in totaal, wat een heel mooie promotie is van fairtrade en het mooie werk van fairtrade producenten in de landen in Afrika, Azië en Latijns Amerika.

Eind 2019 is de aanbesteding warme dranken gewonnen door MAAS. In de procedure is terdege rekening gehouden met fairtrade voorwaarden.

7. Communicatie en media aandacht

In 2019 is de samenwerking met deelnemers en de Persgroep voortgezet. Dankzij een financiële bijdrage van 18 winkels en bedrijven konden vijf logopagina's in de Goudse Post worden gepubliceerd en -met medefinanciering van het eigen budget en de Persgroep zelf- twee dubbele pagina's (spreadpagina's). De spreadpagina's werden voorafgaand aan de World Fairtrade dag in mei en de Fairtrade Week in oktober gevuld met fairtrade nieuws en verschenen beide malen in het hart van de krant (de middenpagina van de Goudse Post). Wij zijn zeer tevreden over deze samenwerking. De logopagina is een uitstekend middel om nieuws over fairtrade en onze deelnemers uit te dragen bij de Goudse bevolking.

In 2019 werden voor het eerst ook artikelen gepubliceerd in [Indebuurt.nl/Gouda](https://indebuurt.nl/Gouda). Fairtrade Gouda kon viermaal onderwerpen en concept teksten aanleveren die werden geredigeerd door de redactie van Indebuurt en online gepubliceerd; twee hiervan werden extra ondersteund door promotie

via facebook. Bovendien konden deelnemers een aantal gratis advertenties plaatsen.

De Goudse Post, deGouda.nl en het AD Groene Hart hebben ook diverse persberichten overgenomen en gepubliceerd. Dit jaar is geen nieuws verspreid via Radio Gouwestad of TV Gouwestad, zoals in voorgaande jaren. Wij hopen in 2020 wel weer hoor- en zichtbaar te zijn via deze media.

De winkeliersvereniging van het Groenendaalkwartier heeft in 2019 een nieuwe editie gepubliceerd van de brochure 1^e Fairtrade Straat van Nederland. Deze werd o.a. gepromoot tijdens de Fairtrade Week en is ook verspreid met de kerstpakketten van de gemeente. Het bestaan van de fairtrade straat wordt ook door Gouda marketing uitgedragen, wat o.a. heeft geleid tot vermelding in het KLM [iFlyMagazine](#).

Fairtrade Gouda houdt actief een [website](#) bij en publiceert periodiek nieuwsbrieven (dit jaar twee maal, iets minder dan gebruikelijk). Het aantal berichten en volgers op facebook en twitter is verder gegroeid. Er zijn voornemens om in 2020 ook actief te worden op Instagram. Het Groenendaalkwartier is dat al, en maakte het publiek ook via deze weg attent op de Fairtrade Week.

8. Vrijwilligers kernteam en Stichting

De activiteiten van Stichting Fairtrade Gouda worden volledig uitgevoerd door vrijwilligers. Het bestuur bestaat uit drie vrijwilligers en het kernteam Fairtrade Gouda kan bogen op 15-17 actieve vrijwilligers. De stabiliteit van het team is relatief groot waarmee de continuïteit geborgd lijkt. Naast de vrijwilligers van het kernteam beschikt Fairtrade Gouda nog over een 'pool' van ongeveer vijf vrijwilligers die kunnen worden ingezet voor specifieke activiteiten, zoals bijvoorbeeld de Wereldreis.

9. Conclusie

Gouda draagt met trots de titel Fairtrade Gemeente Gouda. 'Fairtrade Gemeente Gouda' wordt gedragen door een actieve groep vrijwilligers (Stichtingsbestuur, kernteam en ad-hoc vrijwilligers), aangemoedigd door het bestuur van de gemeente Gouda (College B&W, gemeenteraad, contactambtenaar).

In 2019 is een start gemaakt met de uitvoering van het Verdiepingsplan 2019-2020. Er wordt steeds meer samengewerkt met andere initiatieven, waaronder de lokale winkeliersvereniging Groenendaalkwartier (1^e Fairtrade Straat van Nederland) en de buurgemeenten. De verbreding richting MVO en duurzaamheid is versterkt. We zijn trots op onze bijdrage aan de organisatie van de 'social hackathon' over afvalreductie en de Werkgroep Duurzaamheid Gouda. Er is dit jaar ook voor het eerst succesvol samengewerkt met het speciaal onderwijs.

Tegelijkertijd past een reflectie op een iets magerder resultaat van de kernactiviteiten: het is niet gelukt om alle fairtrade deelnemers te bezoeken, om een groot bedrijf als nieuwe deelnemer te verwelkomen en de activiteiten in de fairtrade week in oktober/ november bleven achter bij de plannen. De Wereldreis trok minder deelnemers dan in 2018 (gelukkig zijn de inschrijvingen voor 2020 weer beter). Wij hopen in 2020 weer meer aandacht te kunnen geven aan de kernactiviteiten. Alles staat en valt echter bij de inzet van vrijwilligers. Het aantal vrijwilligers is stabiel, waardoor continuïteit geborgd lijkt. Dit is al heel mooi, maar wij streven naar uitbreiding en verjonging van de groep.